

PORTEKİZ

ELEKTRİK ELEKTRONİK SEKTÖRÜ PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

Tarih : Kasım 2025

Raporu Hazırlayan: Lizbon Ticaret Müşavirliği

SEKTÖR RAPORLARI FORMATI (MAL TİCARETİ)

1. Ülke Pazarında Elektrik Elektronik Sektörü

1.1 İlgili Sektörde Üretim

Sektörün 2023 yılındaki katma değeri 969 milyon avro olup, cirosu 4.27 milyar avrodur.

1.2 Ortalama Üretici Fiyatları

Elektrik elektronik ürünler özelinde üretici maliyetlerine ilişkin bilgiye kamuya açık veri tabanlarından ulaşılamamıştır.

1.3 İlgili Sektörde Üretici Yerli Firmalara ve Üretici Birlikleri/Derneklerine İlişkin Bilgiler

ANIMEE: Elektrik Elektronik sektöründe faaliyet gösteren firmaları bir araya getiren kuruluş. ([ANIMEE - Scope](#))

AGEFE: Elektrik elektronik, bilgi ve iletişim sektörlerindeki firmaları bir araya getiren kuruluş. (<https://www.agefe.pt/>)

CINEL: Sektör çalışanlarına mesleki eğitim veren kuruluş. (<https://www.cinel.pt/appv2>)

APED: Sektörde distribütör firmaları bir araya getiren kuruluş. Sektörde döngüsel ekonomiye geçiş ve elektrik elektronik ekipmanlarının geri dönüşümüne destek vermektedir. (<https://aped.pt/>)

1.4 Elektrik Elektronik Sektöründe Perakende ve Toptan Satışlara İlişkin Bilgi

Portekiz’de büyük üreticiler ürünlerini doğrudan Bosch Car ve Aptiv gibi OEM’lere ulaştırmaktadır. (B2B) İthal elektrik elektronik ürünleri, toptancılar aracılığıyla iç pazara girmektedir. Ürünler, küçük işletmelere ve hanehalkına büyük perakende aracılığıyla ulaşmaktadır. Perakendeciler, ürünü üreticiden ya da ithalatçıdan alarak son tüketiciye ulaştırmaktadır.

2. Ülkenin Sektörde Dış Ticareti

2.1 Elektrik Elektronik Sektöründe Ülkenin En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

	Ülke Adı	İthalat Değeri (€)	Miktar* (ton/kg...)	Oran (%) (İthalat Değeri/Toplam İthalat)
1	İspanya	1.669.442.346	N.A.	21,58
2	Almanya	1.521.287.271	N.A.	19,66
3	Çin	1.447.566.513	N.A.	18,71
4	Hollanda	478.702.086	N.A.	6,19
5	İtalya	374.986.459	N.A.	4,85
6	Singapur	292.181.323	N.A.	3,78
7	Fransa	267.145.521	N.A.	3,45
8	Tayvan	227.865.300	N.A.	2,95
9	Çekya	142.289.876	N.A.	1,84
10	Türkiye	139.464.798	N.A.	1,80

2.2 Elektrik Elektronik Sektöründe Ülkenin En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

	Ülke Adı	İhracat Değeri (€)	Miktar * (ton/kg...)	Oran (%) (İhracat Değeri/Toplam İhracat)
1	İspanya	969.058.469	N.A.	22,07
2	Almanya	939.321.086	N.A.	21,39
3	Fransa	390.549.603	N.A.	8,89
4	İtalya	169.662.687	N.A.	3,86
5	Birleşik Krallık (Kuzey İrlanda hariç)	157.438.588	N.A.	3,58
6	Fas	148.876.107	N.A.	3,39
7	Belçika	141.037.969	N.A.	3,21
8	Amerika Birleşik Devletleri	131.845.271	N.A.	3,00
9	Angola	89.602.176	N.A.	2,04
10	İsviçre	89.001.121	N.A.	2,03

2.3 Elektrik Elektronik Sektöründe Ülkenin Dörtlü Tarife Bazında En Fazla İthalat Yaptığı Ürünler (10 ürün)

Gümrük Tarife Kodu (4 Basamaklı)	Ürün Adı	İthalat Değeri (€)	Türkiye'den İthalatı (€)	Türkiye'den İthalatının Payı (%)
8504	Elektrik konvertörleri, statik konvertörler	415.400.301	22.335.180	5,37
8415	Klima cihazları	442.383.648	19.419.838	4,38
8516	Elektrikli el aletleri	415.689.757	18.086.037	4,35
8544	Teller, kablolar, elektrik iletkenler	631.571.048	15.602.949	2,47
8418	Buzdolapları diğer dondurucu ve soğutucu cihazlar	409.995.242	15.542.442	3,79
8422	Bulaşık makineleri	260.893.034	15.064.062	5,77
8537	Elektrik dağıtımına mahsus kablolar	261.297.013	14.532.251	5,56
8450	Çamaşır makineleri	126.575.699	12.126.960	9,58
8507	Elektrik akümülatörleri	264.523.895	3.034.776	1,14
8536	Elektrik teçhizatı (elektrik bağlantısı yapmaya mahsus)	521.830.642	1.582.593	0,30

2.4 Elektrik Elektronik Sektöründe Ülkenin Dörtlü Tarife Bazında En Fazla İhracat Yaptığı Ürünler (10 ürün)

Tarife Pozisyonu (4 Basamaklı)	Ürün Adı	İhracat Değeri (€)	Türkiye'ye İhracatı (€)	Türkiye'ye İhracatının Payı (%)
8507	Elektrik akümülatörleri	124.763.988	4.651.785	3,73
8544	Teller, kablolar, elektrik iletkenler	1.041.198.070	3.941.925	0,38
8536	Elektrik teçhizatı (elektrik bağlantısı yapmaya mahsus)	368.445.522	2.904.398	0,79
8504	Elektrik konvertörleri, statik konvertörler	160.100.691	2.473.498	1,54
8537	Elektrik dağıtımına mahsus kablolar	351.383.342	1.715.967	0,49
8516	Elektrikli el aletleri	254.665.422	544.122	0,21
8415	Klima cihazları	82.487.009	460.830	0,56
8422	Bulaşık makineleri	36.910.981	455.948	1,24
8501	Elektrik Motorları ve jeneratörler	170.951.895	394.754	0,23
8543	Elektrikli makine ve cihazlar (bu fasılın diğer pozisyonlarında yer almayan fonksiyonlara sahip)	80.632.793	243.403	0,30

3. Sektörde Ülkemizden İhracat (Değer)

3.1 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (Avro)

	Gümrük Tarife Kodu (4 Basamaklı)	Ürün Adı	Önceki Yıl -4 2020	Önceki Yıl -3 2021	Önceki Yıl -2 2022	Önceki Yıl -1 2023	Önceki Yıl (2024)
1	8504	Elektrik konvertörle ri, statik konvertörle r	2.765.563	3.941.077	10.485.436	16.647.004	22.335.180
2	8415	Klima cihazları	12.257.376	15.624.457	19.348.767	22.172.099	19.419.838
3	8516	Elektrikli el aletleri	5.473.910	8.764.095	9.288.939	14.314.798	18.086.037
4	8544	Teller, kablolar, elektrik iletkenler	6.248.476	7.160.137	9.836.685	13.925.196	15.602.949
5	8418	Buzdolapla rı diğer dondurucu ve soğutucu cihazlar	10.931.320	15.159.499	18.338.116	16.970.184	15.542.442
6	8422	Bulaşık makineleri	6.955.543	10.145.617	10.693.966	11.792.813	15.064.062
7	8537	Elektrik dağıtımına mahsus kablolar	1.815.258	1.844.902	3.273.640	8.511.202	14.532.251
8	8450	Çamaşır makineleri	9.049.367	11.236.177	10.179.928	14.709.406	12.126.960
9	8507	Elektrik akümülatör leri	1.238.111	1.736.049	2.599.806	1.478.561	3.034.776
10	8536	Elektrik teçhizatı (elektrik bağlantısı yapmaya mahsus)	573.074	785.011	783.291	547.323	1.582.593
	TOPLAM		51.834.088	76.397.021	94.828.574	121.068.586	137.327.088

4. Sektörde İhracat Yoluyla Pazara Giriş

4.1 Sektör İçin Hedef Bölgeler/Şehirler/Eyaletler

Portekiz’de elektrik elektronik şirketleri Lizbon, kuzeyde Porto ile Braga, Setubal şehirlerinde yoğun olarak faaliyet göstermektedir. Sektörde öne çıkan diğer bölgeler ise Alentejo ve Centro bölgeleridir. ANIMEE verilerine göre, Lizbon, Centro ve kuzey bölgelerinde bulunan şirketler, 29.000 kişiye istihdam sağlamakta, söz konusu şirketlerin 2024 yılındaki ihracatları ise 6.2 milyon avroya ulaşmıştır.

4.2 Sektörde Önde Gelen Firmalar ve Pazarın Yapısı

Portekiz pazarında ülkede üretim yapan büyük çok uluslu şirketler ve iç pazara üretim yapan ya da ihracatçıların tedarikçisi konumunda olan küçük / orta düzey yerel firmalardan oluşmaktadır. Sektörün otomotiv sektörüyle doğrudan bağı bulunmaktadır. Nitekim, birçok firma, araç elektrik elektroniği üretmektedir. ANIMEE üyesi olan firmaların % 25’i otomotiv sanayiine ürün ve hizmet sağlamaktadır. Bosch Car Multimedia Portugal S.A. ve APTIV elektrik elektronik üretiminde önde gelen yerel firmalardandır. Otomotiv elektronik sistemleri alanında faaliyet gösteren Bosch, ülkenin kuzeyindeki Braga şehrinde üretim tesisi yer almakta, üretimin neredeyse tamamı ihraç edilmektedir. bu şehirde AR&GE ve inovasyon yatırımları da bulunmaktadır. APTIV, Braga ve Castelo Branco şehirlerinde elektronik kontrol navigasyon sistemleri ve araç kabloları alanlarında faaliyet göstermektedir. Pazarda aynı zamanda, daha küçük ölçekli güvenlik, iletişim ekipmanı ve profesyonel elektronik alanlarında uzmanlaşmış firmalar da bulunmaktadır. Bu firmalar büyük oranda iç piyasaya niş üretim yapmaktadır. Amper S.A. ve Artcomp Lda bu firmalara örnek teşkil etmektedir.

4.2.1 İlgili Oda/Birlik/Dernek/STKlar ve İletişim Bilgileri

Animee

Av. Guerra Junqueiro, n°11-2º Esq.

1000-166 Lisboa

Tel: +351 218 437 110

Email: animee@animee.pt

Website: <https://app.animee.pt/>

Agefe

Campo Grande, n.º 28 - 10º C,

1700-093 Lisboa

Tel: +351 210 182 127

Email: agefe@agefe.pt

Website: <https://www.agefe.pt/>

Cinel

Pólo de Educação e Formação D. João de Castro

Rua Jau - Alto de Santo Amaro

1300-312 Lisboa

Tel: +351 214 967 700

Email: cinel@cinel.pt

Website: <https://www.cinel.pt/appv2/>

Aped

Rua Alexandre Herculano n.º23 3.º

1250-008 Lisboa

Tel: +351 217 510 920

Email: margaridabravo@lpmcom.pt

Website: <https://aped.pt/>

4.2.2 Varsa İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar

Kaynak Adı	Website
Cyberall Group	cyberallgroup.com
Electricol	electricol.pt
ElectroMaterial.com	electromaterial.com
Gonfil	gonfil.pt
Globlec	globlec.pt
Marilamp	marilamp.pt
Zembe	zembe.pt
Electro Siluz (Siluz Portugal)	electrosiluz.pt
Sonepar Portugal	sonepar.com

4.3 Sektörün İthalatında Zorunlu Belgeler

İthalatta AB'nin getirdiği kurallar uygulanmaktadır. Portekiz pazarına girecek ürünlerde, CE işareti, AB uygunluk deklarasyonu, AB teknik düzenlemelerine uygunluk (test, standartlar, risk analizi gibi) aranmaktadır. CE işareti ve uygunluk deklarasyonu için düzenlemelere [European Union+1](#) erişilebilmektedir.

AB teknik düzenlemelerine [EU – Technical documentation](#) erişilebilmektedir.

Düşük voltajlı elektrikli ürünlerin CE işaretine ilişkin bilgiye [APCMC – CE marking for low-voltage electrical material](#) erişilebilmektedir.

Ürünlerin taşıdığı güvenlik talimatları ve bilgilerinin Portekizce olması zorunluluğu bulunmaktadır. İthalatçının/distribütörün Portekiz pazarına sunulan ürünlerde Portekizce zorunluluğuna riayet etmesi gerekmektedir.

Sektördeki ana düzenleyici mevzuata ilişkin bilgi aşağıda yer almaktadır:

2014/35/EU sayılı AB Düşük Voltaj Direktifi: Belirli bir voltaj limiti içinde kullanılmak üzere üretilen elektrik ekipmanlarının sağlık ve güvenlik şartlarını ortaya koymaktadır. Direktife <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0035> ulaşılabilir.

2014/30/EU sayılı AB Elektromanyetik Uygunluk Direktifi: Elektronik ürünler kaynaklı elektromanyetik emisyonları düzenlemektedir. Direktife, [Directive - 2014/30 - EN - EUR-Lex](#) ulaşılabilir.

2012/19/EU sayılı Atık Elektrik ve Elektronik Ekipmanı (WEEE) Direktifi: Çevreyi ve insan sağlığını korumak ve döngüsel ekonomiye geçişi sağlamak amacıyla atık ekipmanın geri dönüştürülmesini, yeniden kullanımını iyileştirmeyi ve elektronik atığını azaltmayı amaçlamaktadır. Direktife, [Waste from Electrical and Electronic Equipment \(WEEE\) - Environment](#) ulaşılabilir.

21/2017 sayılı Kanun Hükmünde Kararname: Söz konusu kararname ile 2014/35/EU sayılı AB Düşük Voltaj Direktifi Portekiz iç hukukuna aktarılmıştır. Kararnameye, <https://diariodarepublica.pt/dr/detalhe/decreto-lei/21-2017-106499601?utm> adresinden erişilmektedir.

4.4 Sektörde sevk öncesi inceleme zorunluluğu var mıdır? Varsa yetkilendirilmiş gözetim şirketleri hangileridir?

Portekiz’de elektrik elektronik ürünleri ithalatı için sevk öncesi inceleme zorunluluğu bulunmamaktadır. Bazı durumlarda, ithalatçı üçüncü ülkelerden yapılan ithalat için sevk-öncesi ithalat talep edebilmektedir. Portekiz’de aşağıda bilgileri yer alan şirketler gönüllülük esasına dayalı olarak sevk-öncesi inceleme hizmeti sunmaktadır. Söz konusu hizmetler, sevkiyat öncesi kalite, miktar, belge, paketleme kontrolü gibi hizmetleri kapsamaktadır.

Şirket Adı	Websitesi
Intertek Portugal	intertek.pt
SGS Portugal	SGSCorp
TÜV Rheinland Portugal	tuv.com
Bureau Veritas Portugal	bureauveritas.pt+1
Control Union Portugal	portugal.controlunion.com

4.5 Sektördeki Önemli Fuarlar (milli katılım olup olmadığı) ve Tarihleri

Eletrica 2026: 18-20 Kasım 2026 tarihlerinde Porto’da Exponor fuar alanında düzenlenmesi öngörülmektedir. Fuar, milli katılım kapsamında yer almamaktadır. Fuarla ilgili bilgiye <https://exponor.pt/eletrica/> adresinden erişilebilmektedir.

4.6 Sektör firmalarına hitap eden ve gerçekleştirilmesi planlanan ticaret heyetleri

İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği bünyesinde faaliyet gösteren Elektrik Elektronik İhracatçıları Birliği tarafından 14-17 Nisan 2025 tarihlerinde bir sektörel ticaret heyeti planlanmış, ancak programlarındaki bir değişiklik nedeniyle ileri bir tarihe ertelenmiştir.

4.7 Varsa Sektörde İhale Yayımlayan Kamu Kurumları ile İlgili Bilgiler

-<http://www.saphety.com>

<https://www.acingov.pt/acingovprod/2/index.php/>

<http://www.anogov.com/>

<https://www.compraspublicas.espap.gov.pt/Paginas/inicio.aspx>

https://www.espap.gov.pt/FrontEnd/Paginas/Areas/SP_CP/SNCP/Concursos_tpl_1.aspx

www.vortal.biz/vortalgov/

<https://portugal2030.pt/plano-anual-de-avisos/>

<http://www2.compraspt.com/>

<https://www.base.gov.pt/base4>

<https://servicos.infraestruturasdeportugal.pt/pt-pt/parceiros/fornecedores/concursos-decorrer-ips>

<https://ted.europa.eu/en/browse-by-place-of-performance>

4.8 Ülkenin, Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları Hakkında Bilgi

AB, ikili ticaret anlaşmaları bağlamında aktif bir ticaret politikası izlemektedir. AB tarafından yeni nesil serbest ticaret anlaşmaları (STA) ile mal ticaretinin yanı sıra, hizmetler, kamu alımları, fikri mülkiyet hakları, sürdürülebilir kalkınma gibi ticaret ile ilgili alanları da içeren kapsamlı STA'lar müzakere edilmekte ve akdedilmektedir. AB'nin STA'ları hakkında detaylı bilgiye aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

(<https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/negotiations-and-agreements/>)

4.9 Varsa Tercihli Tarifeden Yararlanmak İçin Gereken Belgeler

1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı'nın kabulü ve 31 Aralık 1995 tarihinde Gümrük Birliği'nin yürürlüğe konulmasıyla, Türkiye ile AB arasında sanayi ürünleri ticaretinde gümrük vergileri sıfırlanmış ve Türkiye üçüncü ülkelere karşı Ortak Gümrük Tarifesi uygulamaya başlamıştır. Gümrük Birliği sınırlarında üretilen ve elde edilen mallar ya da Gümrük Birliği'nde serbest dolaşıma sunulan mallar bu gümrük statüsünün kanıtı olan A.TR Belgesi eşliğinde Gümrük Birliği topraklarında herhangi bir yerde serbestçe dolaşma hakkına sahiptir.

Gümrük Birliği, Avrupa Kömür ve Çelik Anlaşması'nın kapsadığı kömür ve çelik ürünlerini kapsamamaktadır. Bu ürünler tavizli bir rejimden yararlanabildikleri zaman bir menşe ispat belgesi ibraz edilmesi gerekmektedir (Movement Certificate-Dolaşım Belgesi-EUR.1 ve fatura beyanı).

4.10 Sektörde Standartlar

ISO kalite normları 9000 serisi ve HACCP kaliteyi garantileyen ve rekabet faktörünü ön plana çıkaran bir uygulamadır. Çevre üzerine ISO 14000 serisi ve OHSAS 18001 teknik özelliklerine göre iş kazalarını önleme sertifikası da her geçen gün daha önem kazanmışlardır. GLOBALGAP (eski adıyla EUREPGAP) sertifikasının alınması zorunlu olmamakla birlikte ürün satın almada tercih nedenidir.

Portekiz Kalite Enstitüsü (IPQ- Instituto Português de Qualidade) AB standartlarına tam uyum için standartların ülkede koordinesinden sorumlu otoritedir. Standartların güncel halleri Portekiz Kalite Enstitüsü'nün web sayfasından (<http://www.ipq.pt/>) elde edilebilir.

2014/35/EU sayılı AB Düşük Voltaj Direktifi ([Low Voltage Directive \(LVD\) - Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs](#)) sektördeki ana düzenleyici mevzuattır.

AB standartları ile ilgili [CEN-CENELEC - CEN-CENELEC](#) adresinden bilgiye erişilebilmektedir.

4.11 Sektörde Etiketleme

AB'nin 2014/35/EU sayılı AB Düşük Voltaj Direktifi ve söz konusu direktifin iç hukuktaki karşılığı olan 21/2017 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, etiketlemede kurallar getirmektedir. 21/2017 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye göre etikette üretici adı, markası ya da ticari unvanı ve adresi yer almalıdır. AB dışı üreticiler için ürün etiketinde ithalatçının bilgileri de yer almalıdır.

Ürünlerin taşıdığı güvenlik talimatları ve bilgilerinin Portekizce olması zorunluluğu bulunmaktadır. İthalatçının/distribütörün Portekiz pazarına sunulan ürünlerde Portekizce zorunluluğuna riayet etmesi gerekmektedir.

2012/19/EU sayılı Atık Elektrik ve Elektronik Ekipmanı (WEEE) Direktifi ve söz konusu direktifin iç hukuktaki karşılığı olan 152-D/2017 sayılı Kanun Hükmünde Kararname de etiketlemeye ilişkin kurallar getirmektedir. 152-D/2017 sayılı Kararname'ye göre, elektrik elektronik ürünlerinin üzerinde belediye atıklarıyla birlikte atılmaması gerektiğini gösteren bir sembol bulunması zorunluluğu mevcuttur.

AB'nin 2024/1781 sayılı Sürdürülebilir Ürünler İçin Ekotasarım Düzenlemesi (Ecodesign for Sustainable Products Regulation- ESPR) 18 Temmuz 2024 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Çevresel olarak sürdürülebilir ve döngüsel ürünlerin AB'de kullanımını yaygınlaştırılması amacıyla birçok sektöre yönelik yeni kurallar getirmektedir. Elektronik ürünleri de söz konusu düzenleme kapsamında yer almaktadır. Ürün kapsamı için [Ecodesign requirements in the EU - Your Europe](#) adresinden bilgiye erişilebilmektedir. Düzenleme AB Döngüsel Eylem Planı'ndaki hedeflere ulaşılması açısından önem taşımaktadır.

Düzenleme, ürünün dayanıklılığının, yeniden kullanılabilirliğinin iyileştirilmesi enerji verimliliği daha yüksek ürünlerin üretilmesi, ürünlerde geri dönüştürülebilir içerik kullanımının artırılması, atığın sınırlandırılması amacıyla ekotasarım gereklilikleri, ayrıca karbon ayak izine ilişkin de kurallar getirmektedir. Ürün kimliği ve etiketlemeye ilişkin de kurallar taşımaktadır. Düzenlemeye göre ayrıca, şirketlerin ürünün içeriği, sürdürülebilirliği gibi bilgileri içeren dijital ürün pasaportu sunmaları gerekmektedir. AB Ekotasarım Düzenlemesi'ne [Regulation - EU - 2024/1781 - EN - EUR-Lex](#) adresinden erişilebilmektedir.

4.12 Sektörde Ambalajlama

Ambalajlama konusunda, 21/2017 sayılı ve 152-D/2017 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler kurallar getirmektedir.

AB'nin bu konudaki düzenlemesi, 2019/1020 sayılı ve 94/62/EC sayılı Tüzüklerin yerine geçen 2025/40 sayılı Ambalaj ve Ambalaj Atığı Tüzüğüdür. Söz konusu Tüzüğe, [L 202500040EN.000101.fmx.xml](#) adresinden erişmek mümkündür. 12 Şubat 2025 tarihinde yürürlüğe giren Tüzük, 2026 yılı Ağustos ayına kadar geçiş dönemi öngörmektedir. Düzenleme ile ambalaj ve ambalaj atığı miktarını azaltılması, birincil hammadde kullanımının düşürülmesi, döngüsel ve sürdürülebilir ekonomiye geçişi güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. Düzenleme kapsamında, AB pazarındaki tüm ambalajlamanın 2030 itibarıyla geri dönüştürülebilir olması, ambalajlamada geri dönüştürülmüş plastik kullanımının artırılması, tek kullanımlık ambalaj yerine yeniden kullanılabilir ambalajın özendirilmesi, ambalaj üzerindeki tüketici bilgilendirmelerinin artırılması öngörülmektedir. Otomotiv sektöründeki ambalajlamanın da söz konusu yeni AB Tüzüğü kuralları ile uygunluk göstermesi gerekmektedir.

AB'nin Döngüsel Ekonomi Eylem Planı (CEAP) da paketlemelerde geri dönüştürülebilir ya da yeniden kullanılabilir malzeme kullanılmasını, ambalaj atığının azaltılması hedeflemekte, plastik paketlemede geri dönüştürülebilir içerik kullanımına ilişkin şartlar getirmektedir.

4.13 Lojistik (nakliye süresi, en fazla tercih edilen taşıma modları, güzergahlar v.b.)

Portekiz'in gelişmiş bir ulaşım ağı bulunmaktadır. Ülkenin Lizbon, Porto ve Coimbra gibi büyük şehirlerini birbirine bağlayan gelişmiş karayolları mevcuttur. Ülkede, ithalatta en çok tercih edilen yol deniz taşımacılığıdır. Deniz taşımacılığında, Lizbon Limanı, Porto Limanı ve Sines Limanı en çok kullanılan limanlardır.

4.14 Dağıtım Kanalları,

Portekiz’de büyük üreticiler ürünlerini doğrudan Bosch Car ve Aptiv gibi OEM’lere ulaştırmaktadır. (B2B) İthal elektrik elektronik ürünleri, toptancılar (Zembe, Electricol, Electro Siluz, Sonepar Portugal, Marilamp gibi) aracılığıyla iç pazara girmektedir. Ürünler, küçük işletmelere ve hanehalkına büyük perakende zincirleri (Leroy Merlin, Maxmat, Brico Depot, AKI gibi) aracılığıyla ulaşmaktadır. Perakendeciler, ürünü üreticiden ya da ithalatçıdan alarak son tüketiciye ulaştırmaktadır. E-ticaret/çevrimiçi platformların da (ElectroMaterial, Amazon Portugal, Electro Siluz ve Zembe gibi) elektrik elektronik ürünlerin satışında önemi giderek artmaktadır.

4.15 E-Ticaret (Sınır Ötesi E-Ticaret/E-İhracat)

4.15.1 Ülkedeki Pazaryerleri

ElectroMaterial.com	electromaterial.com
Sonepar Portugal Online	sonepar.com – Portugal section
Electro Siluz Online Store	electrosiluz.pt
Zembe Marketplace	zembe.pt
Cyberall Group	cyberallgroup.com
Worten	https://www.worten.pt/
Fnac	https://www.fnac.pt/
Kuanto Kusta	https://www.kuantokusta.pt/

4.15.2 Özel Günler, Bayramlar v.b.

- Yeni Yıl (1 Ocak)
- Kutsal Cuma (7 Nisan)
- Paskalya (9 Nisan)
- Özgürlük Bayramı (25 Nisan)
- İşçi Bayramı (1 Mayıs)
- Katolik Yortusu (8 Haziran)
- Portekiz (Milli) Günü (10 Haziran)
- Meryem Ana'nın Göğe Yükselmesi (15 Ağustos)
- Cumhuriyet Günü (5 Ekim)
- Azizler Yortusu (1 Kasım)
- Özgürlük Günü (1 Aralık)
- Meryem Ana'nın Günahsızlığı Yortusu (8 Aralık)

- Noel (25 Aralık)

4.15.3 En Çok Kullanılan Sosyal Medya Platformları

Facebook, Instagram, LinkedIn, Youtube, Tiktok ve X platformları en çok kullanılan sosyal medya platformlarıdır. Kullanılma oranları şu şekildedir: Youtube (% 73), Facebook (% 57), Tiktok (% 41), LinkedIn % 39. Elektrik elektronik sektöründeki firmalar ve sektör kuruluşları profesyonel bağlantı kurma için (B2B) özellikle LinkedIn'i kullanmaktadır. Tüketicilere ulaşma amacıyla Facebook/Instagram, ürün tanıtımı için de Youtube kullanılmaktadır.

4.15.4 E-Ticaretteki Gümrük Vergileri ve Muafiyetleri

AB dışı ülkelerden e- ticaret ile ithal edilen elektrik elektronik ürünlerinin değeri 150 avrodan düşükse gümrük vergisi uygulanmamakta, ancak % 23 oranında KDV tahsil edilmektedir. Ürünlerin değeri 150 avrodan yüksek ise KDV'ye ilaveten gümrük vergisi de alınmaktadır.

4.15.5 E-Ticarete Yönelik Düzenlemeler

Portekiz'de e-ticaret 2000/31/EC sayılı Direktifi ve 7/2004 sayılı E-Ticaret Yasası tarafından düzenlenmektedir.

Ayrıntılı bilgiye <https://diariodarepublica.pt/dr/en/detail/decree-law/7-2004-240775> adresinden ulaşılabilmektedir.

Tüketicinin korunması ile ilgili mevzuat ise 2019/216/EU sayılı AB Direktifidir.

4.15.6 E-Ticarete Yönelik Lojistik Hizmetleri (Hızlı kargo ve sipariş karşılama hizmetleri (fulfillment) sunan firmalar v.b.)

CTT Expresso (Correios de Portugal): <https://www.ctt.pt/particulares/index>

Ayrıca, DHL, FedEx, UPS, DPD, GLS, DB Schenker ve XPO Logistics elektrik elektronik ürünlerinin çevrimiçi teslimatlarında hizmet veren lojistik firmalarıdır.

4.16 Tanıtım ve Pazarlama

ElectroMaterial, Worten, Fnac dijital pazarlamada öne çıkmaktadır. “O Instalador” (<https://oinstalador.com/>), “Robotica” ve “Industria e Ambiente” sektör spesifik tanıtım faaliyetleri gerçekleştirmektedir.

Portekiz elektrik elektronik ürünlerinin yurtdışında tanıtımı ve pazarlanması için Portekiz Dış Ticaret ve Yatırım Ajansı (AICEP) tarafından ticari organizasyonlar (fuarlar, B2B toplantılar, ticaret heyetleri) düzenlenmektedir.

4.17 Sektörde Tüketici /Alıcı Tercihleri ve Son Trendler

Enerji verimliliği ve sürdürülebilirlik, Portekiz tüketicisi tarafından tercihlerde öncelik verilen konulardır. Tüketici elektroniğinde Portekizli tüketiciler için fiyat önemli bir kriter olsa da Samsung, Apple, Bosch, Siemens, LG gibi markalar tüketiciler tarafından büyük oranda tercih edilmektedir. Döngüsel ekonomi ve geri dönüşüm bilinci yüksektir. Elektrik elektronik ürünlerinin çevrimiçi satışları giderek artmaktadır. Bu çerçevede, e-ticaret en çok kullanılan satış kanalıdır.

4.18 Sektörde Vergiler (gümrük vergisi, katma değer vergisi, özel tüketim vergisi, ilave gümrük vergisi, anti damping vergisi v.b.)

1986 yılında Avrupa Birliği'ne (AB) tam üye olmasının ardından Portekiz Avrupa Birliği'nin diğer tüm ortak politikalarıyla beraber ortak ticaret politikasını üstlenmiş ve AB'nin ortak gümrük tarifelerini uygulamaya koymuştur. Buna bağlı olarak Avrupa Birliği'ne üye ülkelerden yapılan ithalat gümrük vergisinden muaftır. AB üyesi olmayan ülkelere ithal edilen ürünler için Avrupa Birliği'nin ortak gümrük tarifeleri uygulanmaktadır.

Türkiye ile AB arasındaki Gümrük Birliği kapsamındaki ürünler için gümrük vergisi veya herhangi bir miktar kısıtlaması bulunmamaktadır. Gümrük Birliği 31 Aralık 1995 tarihinden beri yürürlükte olup, temeli 1963'te imzalanan Ankara Anlaşması ve 1970'de imzalanan Ek Protokol'e dayanmaktadır.

Gümrük Birliği, sanayi ürünleri ve işlenmiş tarım ürünlerini (sanayi payı itibarıyla) kapsamaktadır. Gümrük Birliği sınırlarında üretilen ve elde edilen mallar ya da Gümrük Birliği'nde serbest dolaşıma sunulan mallar bu gümrük statüsünün kanıtı olan A.TR Belgesi eşliğinde Gümrük Birliği topraklarında herhangi bir yerde serbestçe dolaşma hakkına sahiptir.

Yasal dayanak, AT-Türkiye Ortaklık Konseyi'nin Gümrük Birliği'nin son aşamasının uygulanmasına ilişkin 1/95 sayılı ve 22 Aralık 1995 tarihli kararıdır.

Ürünlere uygulanan gümrük vergileri ve varsa, ürünler üzerinde bulunan ticari savunma araçlarına TARIC CONSULTATION veri tabanı üzerinden erişilebilmektedir.

TARIC veri tabanı ürün bazında faaliyet göstermektedir. TARIC görüntüleme sayfasında ürün kodu (good code) kısmına bilgi edinilmek istenen ürünün GTIP kodu, Geliş/Varış Ülkesi (Origin/Destination) kısmına ise ürünün ihraç veya ithal edilmek istendiği ülke yazılmak suretiyle söz konusu ürüne dair mevcut tüm uygulama ve tüzüklere ulaşılabilir. Ürünün GTIP kodunu bilmiyorsa gelişmiş arama (advanced search) sekmesinden metin bazında da arama yapılabilmektedir.

TARIC veri tabanına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

(https://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=en)

AB üyesi ülkelerin gümrük vergilerine, yürürlükteki diğer vergilere, ürüne ilişkin teknik gerekliliklere Access2 Market veri tabanından erişilebilmektedir.

Access2Market veri tabanına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilir:

(<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/home>)

Portekiz'de KDV oranı % 23'tür. Özel Tüketim Vergisi, elektrik elektronik ürünlerine uygulanmamaktadır.

AB tarafından üçüncü ülkelere karşı yürütülen ve tamamlanan damping, sübvansiyon ve korunma önlemleri soruşturmalarına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir. (<https://trade.ec.europa.eu/tdi/index.cfm>)

4.19 Varsa Sektöre Yönelik ve Genel Tarife Dışı Engeller

Tüm etiketlerin, güvenlik talimatlarının ve bilgilerinin Portekizce olması zorunluluğu bulunmaktadır. AB teknik düzenlemeleri ve standartları tarife dışı engel niteliği taşıyabilmektedir. Bu açıdan, AB'nin 2014/35/EU sayılı AB Düşük Voltaj Direktifi, 2012/19/EU sayılı Atık Elektrik ve Elektronik Ekipmanı (WEEE) Direktifi (152-D/2017 sayılı Kanun Hükmünde Kararname) ve AB'nin 2024/1781 sayılı Sürdürülebilir Ürünler İçin Ekotasarım Düzenlemesi gibi AB düzenlemeleri önem taşımaktadır.

5. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Fırsatlar (Örnek: artan talep, e-ticaretin yaygınlaşması, ülkemizle yapılan Serbest Ticaret Anlaşması v.b.)

Yeşil ve dijital dönüşüm, Portekiz elektrik elektronik sektörünü yakından etkileyen kavramlar olarak ön plana çıkmaktadır. Portekiz, sektöre yönelik AR&GE, inovasyon yatırımlarını hızlandırmakta, yapay zeka ve otomasyon inovasyon yatırımlarının yapıldığı alanlar olarak öne çıkmaktadır. Sektörümüzün üretim süreçlerinde dijital dönüşüme uyum sağlamaları, rekabet avantajı kazandırabilecektir.

Bu açıdan, Avrupa Yeşil Mutabakatı, Döngüsel Eylem Planı, Sanayi Stratejisi gibi düzenlemeler çerçevesinde sektörümüz için bir zorluk olarak ortaya çıkan çevresel sürdürülebilirlik fırsatlar da barındırmaktadır.

Çevresel sürdürülebilirlik bilinci, Portekiz tüketicisinin satın alma davranışlarında önemli bir kriter olarak yer almaktadır. Bu çerçevede, sektörümüzün çevresel sürdürülebilirliği dikkate alarak çözümler sunmaları ihracat potansiyelimizin korunmasına fayda sağlayacaktır.

İlaveten, Portekiz elektrik elektronik sektöründe e-ticaret en çok kullanılan satış kanalıdır. Elektrik elektronik ürünlerinin çevrimiçi satışları giderek artmaktadır.

6. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler (Örnek: yoğun rekabet ortamı, korumacı politikalar, tüketici tercihlerinde farklılıklar, ekonomik dalgalanmalar, siyasi istikrarsızlık v.b.)

Avrupa Yeşil Mutabakatı, Sınırdaki Karbon Düzenlemesi ve Sürdürülebilir Ürünler İçin Eko Tasarım Düzenlemesi elektrik elektronik sektöründe dönüşüm gerektirmektedir.

Eko Tasarım Düzenlemesi, ürünün yeniden kullanılabilirliğinin iyileştirilmesi enerji verimliliği daha yüksek ürünlerin üretilmesi, ürünlerde geri dönüştürülebilir içerik kullanımının artırılması amacıyla eko tasarım gereklilikleri, ayrıca karbon ayak izine ilişkin de kurallar getirmektedir. Ürün kimliği ve etiketlemeye ilişkin de kurallar taşımaktadır. Düzenlemeye göre ayrıca, şirketlerin ürünün içeriği, sürdürülebilirliği gibi bilgileri içeren dijital ürün pasaportu sunmaları gerekmektedir.

7. Elektrik Elektronik Sektöründe İhracatın Artırılması için Firmalara Öneriler

İhracatçılarımızın bu sektördeki payını ve rekabetçiliğini koruyabilmesi adına yeşil ve dijital dönüşüme uyum sağlaması önem taşımakta, çevresel sürdürülebilirliğe uygun üretim süreçleri Portekiz pazarında daha fazla tercih edilebilir olmalarına katkı sağlayacaktır. Düşük karbon

içerikli ve geri dönüştürülebilir içerikli üretim, dijital ürün pasaportu, eko tasarım gibi kriterlere adapte olmak büyük önem arz etmektedir. Önümüzdeki dönemde de AB düzenlemelerinin yakından takip edilmesinde fayda bulunmaktadır.

8. Belirtilmesinde Fayda Görülen Diğer Hususlar

AB Genel Ürün Güvenliği Düzenlemesi (General Product Safety Regulation-GPSR): 13 Aralık 2024 tarihinde yürürlüğe girmiş olan 2023/988 sayılı AB düzenlemesidir. Mevzuata erişilebilecek adres: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/988>. (2001/95 sayılı AB Genel ürün Güvenliği Direktifi –GPSD yürürlükten kaldırmıştır.) Düzenleme, gıda dışı tüketici ürünlerinin güvenliğine dair genel kurallar getirmektedir. Çevrimiçi platformlar aracılığıyla yapılan satışlar ve yeni teknolojik ürünler de düzenleme kapsamına alınmıştır. Tüketicilere yönelik sağlık ve güvenlik riskleri ile tüketici sağlığı üzerinde etkili olan çevresel riskleri de ele almaktadır. Düzenlemenin firmalara getirdiği yükümlülükler bulunmaktadır. Bu yükümlülükler <https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/obligationsForBusinesses> adresinden ulaşılabilir.

AB İthalat Kontrol Sistemi: ICS2 sistemi, ekonomik operatörlerin AB'ye doğrudan veya AB'den transit şekilde üçüncü ülkelere gerçekleştirilecek sevkiyatlarına ilişkin bilgi ve verilerin Yükleme Öncesi Kargo Bilgisi (PLACI) ve varış öncesi Giriş Özet Beyanları (ENS) aracılığıyla AB Gümrük İdareleri'ne sunulmasını gerekli kılan bir elektronik gümrük sistemidir.

Sistemden pek çok ticari aktör etkilenecek olup, AB sınırları içinde ve dışında posta operatörleri, ekspres kargo taşımacılığı, havayolu kargo taşımacılığı, denizyolu, demiryolu ve karayolu taşımacılığı, AB sınırları dahilinde belirli son alıcılar, lojistik firmaları bu aktörler arasında yer almaktadır. Bu yönüyle, doğrudan AB'ye veya AB'den transit olarak başka bir ülkeye eşya gönderen Birlik dışındaki, Türkiye dahil, tüm ihracatçılar sistemden etkilenecektir.

Sistem, sevkiyat kapsam ve şekline göre üç sürüm halinde uygulanmaktadır. Havayolu kargo taşımacılığı ön yükleme ve havayolu posta taşımacılığı ön yükleme için Sürüm 1, 15 Mart 2021 tarihi itibarıyla; havayolu genel kargo taşımacılığı ile havayolu taşımacılığı ve posta taşımacılığı için Sürüm 2 ise, 1 Mart 2023 tarihi itibarıyla halihazırda AB gümrüklerinde uygulanmaktadır. Bu sistem kapsamındaki uygulamaya ilişkin ilave bilgiye AB'nin [Import Control System 2 \(ICS2\) - European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/ics2/) adresindeki bağlantıdan erişilebilmektedir.

Deniz yolu, karayolu ve demiryolu taşımacılıklarını kapsayan Sürüm 3'ün operasyonel süreci öncelikle deniz yolu taşımacılığına konu sevkiyatlar için 3 Haziran 2024 tarihi itibarıyla AB gümrüklerinde başlamıştır. Karayolu ve demiryolu taşımacılığı için ise sisteme geçiş, 1 Nisan 2025 tarihinde başlamıştır.

Sürüm 3'e ilişkin ekonomik operatörlere yönelik yayımlanan belgelere aşağıdaki çevrimiçi olarak ilk aşamada [Import Control System 2 - Release 3 - European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/ics2/) sitesi aracılığıyla ilave bilgi alınması mümkündür.

9. Genel Değerlendirme

Portekiz elektrik elektronik sektöründe, enerji verimliliği, sürdürülebilirlik ana belirleyici konumda yer almaktadır. Portekizli tüketiciler fiyat kriterine önem verse de marka sadakati de yüksek olan bir profil çizmektedir. E-ticaret giderek artan oranda önem kazanan satış kanalı haline gelmektedir.

Portekiz pazarında hem AB'nin düzenlemeleri hem de döngüsel ekonomi farkındalığı yüksek bir tüketici kitlesi nedeniyle karbon ayak izi düşük, enerji verimliliği yüksek, geri dönüştürülebilir içerikli ürünlere olan talebin önümüzdeki dönemde artması beklenmektedir.

10. Yararlı Adresler ve Kaynakça

[Avrupa Yeşil Mutabakatı \(AYM\)](#)

[“Fit for 55” \(55’e Uyum\) mevzuat değişikliği paketi](#)

[Yeni Sanayi Stratejisi](#)

[Döngüsel Ekonomi Eylem Planı](#)

[Yeşil Mutabakat](#)

[Waste from Electrical and Electronic Equipment \(WEEE\) - Environment](#)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0035>

[Low Voltage Directive \(LVD\) - Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs](#)

[CEN-CENELEC - CEN-CENELEC](#)

[Regulation - EU - 2024/1781 - EN - EUR-Lex](#)

<https://www.ccip.pt/pt/associados/associados/electronica/all?utm>

<https://app.animee.pt/index.php/pt/o-setor/analise-do-comercio-externo>

<https://app.animee.pt/index.php/pt/quem-somos/ambito?utm>

<https://www.noticiasaoiminuto.com/economia/1858722/metalurgica-e-eletronica-em-maioria-nos-componentes-produzidos-ca?utm>

<https://app.animee.pt/index.php/pt/noticias/1275-associadas-da-animee-entre-as-dez-maiores-exportadoras-portuguesas-em-2024?utm>

<https://smartdefence.pt/en/entities/animee-associa%C3%A7%C3%A3o-portuguesa-das-empresas-do-sector-el%C3%A9ctrico-e-electr%C3%B3nico/?utm>